

IHMISOIKEUSVALTUUSKUNNAN VAMMAISTEN HENKILÖIDEN IHMISOIKEUSKOMITEA

Aihe: Vammaisten henkilöiden ihmisoikeuskomitean kokous 1/2022
Aika: **Tiistai 29.3.2022 klo 13–16**
Paikka: Etäkokous Teams-sovelluksella

Osallistujat: Antti Teittinen
Pirkko Mahlamäki
Elina Nieminen
Markku Jokinen
Sari Kokko
Pirkko Justander
Anssi Karhu
Minna Verronen (EOA)
Sirpa Rautio (IOK)
Susan Villa (IOK)
Sanni Myllyaho (IOK)
Emmi Kupiainen (IOK, siht.)

Kokouksen asialistaluonnos

1. Kokouksen avaus ja asialistan sekä elokuun 2021 pöytäkirjan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13:05.

Kokouksessa hyväksyttiin edellisen virallisen kokouksen (elokuu 2021) pöytäkirja ja tämän kokouksen asialista.

2. VIOK:in toiminnan suunnittelua vuodelle 2022

Ihmisoikeuskeskus kertoi organisaatiouudistuksestaan ja nuorten asiantuntijoiden ohjelmasta. VIOK:n kanssa yhteistyötä Ihmisoikeuskeskuksen puolelta jatkavat Sanna Ahola, Susan Villa ja Sanni Myllyaho.

Kokouksessa pohdittiin VIOK:n työhön liittyvän viestinnän kehittämistä. Keskustelussa nousi esiin tarve lisätä tietoa VIOK:n toiminnasta, roolista ja merkityksestä. Viestinnässä tulee ottaa huomioon saavutettavuus. Kokouksessa keskusteltiin myös VIOK:n viestien viemisestä Ihmisoikeusvaltuuskuntaan entistä vahvemmin. On tarpeen pohtia miten Ihmisoikeusvaltuuskunta voisi hyödyntää VIOK:a enemmän sekä lisätä myös Ihmisoikeusvaltuuskunnan tietoisuutta VIOK:ssa käsiteltävistä asioista.

Vuodelle 2022 suunniteltiin Ihmisoikeuskeskuksen ja Vammaisfoorumin vuoden 2018 kyselyn uudistamista syksyllä 2022 tai talvella 2022–2023. Kysely antaa tarvittavaa tietoa vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutumisen haasteista ja edistymisestä. Keskustelussa nousi esiin muun muassa kyselyn metodologian kehittäminen niin, että vertailukelpoisuus aikaisempaan kyselyyn edelleen säilyy.

3. Keskustelua Kalle Könkkölä -symposiumin teemasta

Kalle Könkkölä -symposiumin teemaksi ehdotettiin:

- kohtuulliset mukautukset;
- kohtuullisten mukautuksien ja esteettömyyden ja saavutettavuuden välinen suhde;
- yhdenvertaisuuslaki ja sen vammaisille antama syrjintäsuoja; ja
- pääsy oikeuksiin.

Teemakeskustelussa nousi esiin muun muassa kohtuullisten mukautusten, esteettömyyden ja saavutettavuuden sekä yhdenvertaisuuslain toteutuminen. Pääsy oikeuteen -teema voisi sisältää esimerkiksi oikeusturvan keinoja, ei-oikeudellisia keinoja sekä keskustelua kohtuullisista mukautuksista. Kalle Könkkölän henkeä ja elämäntyötä ajatellen järjestöt tulisi pitää mukana (järjestöjen rooli, koulutuksen, neuvonnan ja ohjauksen tärkeys). Myös Ukrainan tilannetta ehdotettiin käsiteltäväksi symposiumissa. Symposium ehdotettiin pidettävän pikkuparlamentissa.

Ihmisoikeuskeskus tuo VIOK:lle tarkemman esityksen symposiumin teemoista ja ajankohdasta seuraavaan VIOK:n kokoukseen (24.5.2022).

4. Muita ajankohtaisia vammaisten henkilöiden oikeuksiin liittyviä asioita

Kokouksessa keskusteltiin vammaisten henkilöiden asemasta ja oikeuksista Ukrainan sodan keskellä. Keskustelussa nousi esiin muun muassa avustuksiin ja vammaisten henkilöiden evakointeihin liittyvät haasteet ja kysymykset. Myös vammaisten pakolaisten oikeuksista keskusteltiin. VIOK:n jäsenet ja asiantuntijajäsenet toivat esiin kansallisten ja kansainvälisten sidosryhmiensä toimintaa Ukrainassa ja maissa, joihin on saapunut ukrainalaisia vammaisia pakolaisia. Suomessa maahanmuuttajia auttaa esimerkiksi Vammaisten maahanmuuttajien tukiohjelma HILMA. Kokouksessa painotettiin saavutettavan tiedon tärkeyttä.

VIOK voisi lausua Ukrainan tilanteesta esimerkiksi HILMA-keskuksen kanssa yhteistyössä. Vammaisten henkilöiden tilanne Ukrainassa ja pakolaisina tulisi nostaa esiin myös Ihmisoikeusvaltuuskunnan kokouksessa. Keskustelussa todettiin, että olisi hyvä koota se tieto, jota VIOK:n jäsenet saavat Ukrainan tilanteesta. Tärkeää on myös seurata kuinka Suomeen tulleiden vammaisten pakolaisten oikeudet toteutuvat.

Lisäksi kokouksessa nousi esiin vammaispalvelulain uudistuksen tilanne. Hallituksen esitys eduskunnalle vammaispalvelulaiksi on parhaillaan lausunnolla ja sen on tarkoitus mennä eduskuntaan viikolla 36. Voimaan lain uudistuksen on tarkoitus tulla 1.1.202. Keskusteluissa todettiin, että esitys on sekava, ja siitä on paljon puutteita. VIOK voisi tehdä myös tästä ulostulon.

5. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:31.

Ihmisoikeusvaltuuskunnan tehtävänä on:

*- käsitellä laajakantoisia ja periaatteellisesti tärkeitä
perus- ja ihmisoikeusasioita;*

*- hyväksyä vuosittain Ihmisoikeuskeskuksen toimintasuunnitelma ja keskuksen
vuotuinen toimintakertomus;*